ZAKON O JAVNIM PREDUZEĆIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE ("Sl. novine FBiH", br. 8/2005, 81/2008, 22/2009 i 109/2012)

ZAKON O JAVNIM PREDUZEĆIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

("Sl. novine FBiH", br. 8/2005, 81/2008, 22/2009 i 109/2012)

.

1. Predmet Zakona i definicije

Član 1

Ovim Zakonom uređuju se određena pitanja upravljanja i poslovanja u javnim preduzećima.

Član 2

Javno preduzeće, u smislu ovog zakona, jeste pravno lice koje je upisano u sudski registar kao privredno društvo i koje obavlja djelatnost od javnog društvenog interesa (energetika, komunikacije, komunalne djelatnosti, upravljanje javnim dobrima i druge djelatnosti od javnog društvenog interesa) ili pravno lice definisano kao javno preduzeće posebnim propisom.

Djelatnosti od javnog društvenog interesa utvrđuju općina, kanton i Federacija Bosne i Hercegovine, svako u okviru svojih nadležnosti.

Javna preduzeća iz stava 1. ovog člana dužna su da informacije o svojoj organizacionoj strukturi, finansijskom poslovanju i obavljanju upravnih poslova iz nadležnosti organa uprave koji se obavljaju u

okviru propisanih javnih ovlaštenja učine dostupnim javnosti putem internet stranice javnog preduzeća.

Član 2a

Obavljanje djelatnosti od javnog društvenog interesa iz člana 2. ovog Zakona zasniva se na sljedećim principima:

a) jednakom tretmanu i slobodi osnivanja i pružanja usluga,

b) slobodnog pristupa informacijama,

c) nadziranju državne pomoći dodijeljene javnim preduzećima radi izbjegavanja narušavanja konkurencije,

d) preventivnom nadziranju objedinjavanja javnih preduzeća radi izbjegavanja narušavanja konkurencije,

e) slobodnog obavljanja određenih djelatnosti od javnog društvenog interesa radi izbjegavanja narušavanja konkurencije,

f) slobodnog pristupa informacijama o finansijskim odnosima općina, kantona i Federacije Bosne i Hercegovine sa javnim preduzećima i

g) uspostavi i vođenju odgovarajuće knjigovodstvene i druge evidencije i obračuna na način da se obezbijedi jasno razgraničenje rashoda i prihoda povezanih sa različitim djelatnostima koje obavlja javno preduzeće.

Javna preduzeća iz člana 2. ovog Zakona ne mogu zaključivati sporazume koji imaju za posljedicu spriječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije na tržištu i vršiti zloupotrebu dominantnog položaja.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijet će uredbu kojom će se detaljnije urediti principi iz stava 1. ovog člana.

Član 3

Javna preduzeća iz člana 2. ovog Zakona mogu se organizirati u obliku dioničkog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću.

Član 4

U ovom Zakonu primjenjuju se sljedeće definicije:

"**poslovne tajne**" - uključuju sve informacije koje se odnose na poslovanje javnog preduzeća koje mogu biti od koristi za konkurente

kao što su npr. proizvodni proces, inžinjerski i tehnički projekti i nacrti, specifikacije proizvoda, liste klijenata, poslovna strategija, te informacije vezane za finansije, prodaju i marketing;

"**interna kontrola**" - jeste organizacija politika i procedura koje se koriste kako bi pomogle obezbijediti da programi javnog preduzeća u Federaciji Bosne i Hercegovine postignu svoje ciljane rezultate, da resursi za te programe budu korišteni konzistentno sa navedenim ciljevima organizacije i da su programi zaštićeni od prevara, nenamjenskog trošenja i pogrešnog upravljanja i da su dobijene informacije pouzdane, pravovremeno pribavljene, održavane i korištene za izvještavanje i donošenje odluka o njima;

"**postupak nabavke**" - jeste odgovarajući postupak za dodjelu ugovora dobavljaču u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 49/04, 19/05, 52/05, 94/05, 8/06, 24/06 i 70/06);

"**povezano lice**" - jeste svaki zaposlenik javnog preduzeća, uključujući i pojedince i zastupnike koje javno preduzeće imenuje za obavljanje određenih djelatnosti, svaki Član nadzornog odbora i odbora za reviziju, svako javno preduzeće ili pojedinac u čijem posrednom ili neposrednom vlasništvu je najmanje 10% od ukupne sume glasačkih prava javnog preduzeća;

"**odgovorno lice**" - jeste svako lice kojem se zakonom ili statutom javnog preduzeća dodjeljuje nadležnost za konkretan posao ili zadatak, odnosno svako lice za koje se sa razlogom može reći da takva nadležnost potpada pod odredbe njegovog ugovora o radu ili u djelokrug njegovih poslova u javnom preduzeću;

"**revidiranje**" - jeste analiziranje izvještaja ili situacije i u roku od 15 dana podnošenje prijedloga relevantnih pisanih korektivnih strategija menadžmentu radi otklanjanja mogućih i stvarnih nezakonitosti, neefikasnosti, gubitaka i izdataka;

"**nadziranje ili nadzor**" - jeste detaljno i sistematsko nadgledanje izvršenja bilo kojeg posla ili zadataka odgovornog lica, ili druge aktivnosti javnog preduzeća. Cilj nadzora je da se otkrije i nadležnim organima prijavi moguća prijevara ili druga nezakonita aktivnost, te

da se pokrene postupak za disciplinsko kažnjavanje i otpuštanje odgovornih lica koja su počinila prekršaj u vezi sa tim zadacima i poslovima;

"**zakonske rezerve**" - jesu rezerve koje se formiraju po osnovu dioničarske premije (razlika od nominalne vrijednosti do cijene dionica), otkupa kapitala (zamjena običnih za prioritetne dionice), dobiti i drugih izvora, čiji iznos ne smije biti manji od 25% osnovnog kapitala i čija je raspodjela javnom preduzeću zabranjena Zakonom o privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", br. 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05 i 91/07);

"**statutarne rezerve**" - jesu rezerve koje se propisuju statutom na osnovu koga se utvrđuje namjena i način korištenja rezervi u poslovanju društva sa ograničenom odgovornošću;

2. Upravljanje

Član 5

Organi javnog preduzeća su:

- skupština,

- nadzorni odbor,

- uprava (menadžment), kao organi upravljanja i

- odbor za reviziju.

2.1. Skupština

Član 6

(1) Pored odluka utvrđenih Zakonom o privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", br. 23/99, 45/00, 2/02, 6/02 i 29/03) skupština donosi odluke i o sljedećem:

a) poslovniku ili poslovnicama na prijedlog nadzornog odbora,

b) etičkom kodeksu na prijedlog nadzornog odbora,

c) planu poslovanja, odnosno revidiranom planu poslovanja u skladu sa članom 23. ovog Zakona.

(2) Skupština podnosi općinskom vijeću, skupštini kantona, odnosno Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine izvještaje o radu i poslovanju javnih preduzeća najmanje jednom godišnje.

2.2. Nadzorni odbor

Član 7

(brisano)

Član 8

Pored nadležnosti utvrđenih u Zakonu o privrednim društvima nadzorni odbor ima i sljedeće nadležnosti:

a) (brisano)

b) priprema poslovnike i predlaže ih skupštini;

c) priprema etički kodeks i predlaže ga skupštini;

d) vrši izbor kandidata odbora za reviziju i podnosi prijedlog za njegovo imenovanje skupštini;

e) razmatra provedbeni propis za postupak nabavke i nadzire njegovo provođenje;

f) daje mišljenje skupštini o prijedlogu uprave za raspodjelu dobiti;

g) (brisano)

h) daje ovlaštenja za aktivnosti koje su ograničene na osnovu odredaba ovog Zakona;

i) daje upute direktoru za provođenje preporuka u vezi sa uočenim nepravilnostima.

Član 9

(1) Nadzorni odbor sastoji se od najmanje tri člana.

(2) Jedno mjesto u nadzornom odboru pripada kandidatu sa najvećim brojem glasova iz skupštine koji je bio kandidiran od dioničara ili vlasnika udjela sa najmanje 5% dionica ili udjela sa pravom glasa.

Član 10

(1) Vršenje neposrednog nadzora nad provođenjem pojedinih odredaba iz člana 19. ovog Zakona predsjednik nadzornog odbora može povjeriti jednom od članova tog organa.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana predsjednik nadzornog odbora je solidarno odgovoran sa članom nadzornog odbora kojem je povjeren takav zadatak za izvršenje tog zadatka.

2.3. Uprava

Član 11

Pored nadležnosti utvrđenih u Zakonu o privrednim društvima uprava je nadležna i za:

a) izvještavanje nadzornog odbora na zahtjev nadzornog odbora;

b) provedbu etičkog kodeksa;

c) izradu i nadgledanje realizacije planova poslovanja;

d) izradu provedbenih propisa za postupak nabavki i provedbu Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 49/04, 19/05, 52/05, 94/05, 8/06, 24/06 i 70/06);

e) pripremu prijedloga o raspodjeli dobiti;

f) zapošljavanje i otpuštanje zaposlenika u skladu sa postupcima utvrđenim u poslovniku ili poslovnicima te važećim zakonima.

Član 12

Uprava se bira, imenuje i razrješava u skladu sa postupkom utvrđenim u statutu javnog preduzeća na osnovu javnog konkursa iz reda kandidata koji po menadžerskim znanjima i iskustvu najbolje odgovaraju za izvršenje operativnih i poslovnih potreba javnog preduzeća. U upravu ne mogu biti imenovana lica koja vrše funkciju u političkim strankama.

Član 13

(1) Direktor i izvršni direktori javnog preduzeća podliježu dužnostima, odgovornostima i ograničenjima koja su utvrđena ovim Zakonom i drugim važećim propisima.

(2) Vršenje neposrednog nadzora nad provođenjem pojedinih odredaba iz člana 19. ovog Zakona direktor može povjeriti izvršnom direktoru.

(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana direktor je solidarno odgovoran sa izvršnim direktorom za izvršenje povjerenog zadatka.

2.4. Opće dužnosti

Član 14

Sukob interesa

(1) Povezano lice dužno je izbjegavati stvarne ili očigledne sukobe interesa sa javnim preduzećem u ličnim ili profesionalnim odnosima.

(2) Sukob interesa javlja se kada lični, odnosno profesionalni interes povezanog lica onemogućava, eventualno može onemogućiti ili interes, ili poslovanje javnog preduzeća ili sposobnost povezanog lica da ispunjava svoje obaveze i odgovornosti.

(3) Povezano lice dužno je omogućiti uvid upravi ili nadzornom odboru ili drugom nadzornom organu u sve transakcije ili odnose za koje povezano lice opravdano očekuje da bi mogle dovesti do stvarnog ili očiglednog sukoba interesa sa javnim preduzećem.

(4) Javnom preduzeću, prilikom poslovanja, nije dopušteno da povezanim licima nudi povoljnije uvjete od onih koje nudi drugim licima koja nisu povezana sa javnim preduzećem. U smislu odredbe ovog stava, sljedeća lica se smatraju povezanim licima:

a) članovi uže porodice povezanih lica do trećeg stepena krvnog srodstva ili tazbine, odnosno lica koja žive u istom domaćinstvu sa povezanim licima;

b) pravna lica koja raspolažu glasačkim pravima u javnom preduzeću;

c) pravna lica u kojima javno preduzeće ima udio od najmanje 10% od ukupne sume glasačkih prava;

d) pravna lica u kojima javno preduzeće ima najmanje 10% dionica sa pravom glasa;

e) pravna lica u kojima je povezano lice ili članovi uže porodice, Član nadzornog odbora ili uprave.

(5) zabrana iz stava (4) ovog člana ne odnosi se na poslove između javnog preduzeća i privrednih društava sa kojima je javno preduzeće, na osnovu zaključenog ugovora o vođenju poslova, objedinjeno jedinstvenim vođenjem poslova.

(6) Ako bilo koje povezano lice zna ili je moralo znati da je neko drugo povezano lice djelovalo u suprotnosti sa odredbama ovog člana

to povezano lice je o tome dužno odmah obavijestiti upravu i nadzorni odbor ili drugi nadzorni organ i ostale nadležne organe.

(7) Povezanom licu nije dopušteno odavanje poslovne tajne javnog preduzeća.

Član 15

Stručne sposobnosti i savjesno postupanje

Povezana lica javnog preduzeća dužna su vršiti svoje funkcije, izvršavati svoje obaveze uz dužnu pažnju, stručno i savjesno.

Član 16

Zaštita imovine javnog preduzeća

U ispunjavanju svojih obaveza i odgovornosti nadzorni odbor i uprava dužni su podsticati na odgovorno korištenje i kontrolu imovine i resursa javnog preduzeća.

Član 17

Postupanje u skladu sa zakonima, propisima i smjernicama

(1) U izvršavanju svojih obaveza i odgovornosti nadzorni odbor i uprava dužni su aktivno učestvovati u kontroli provođenja važećih zakona, pravilnika i drugih propisa u javnom preduzeću.

(2) Nadzorni odbor i uprava dužni su poduzimati radnje da javno preduzeće unapređuje etičko ponašanje i podsticati zaposlenike na prijavljivanje o nezakonitom ili neetičkom ponašanju pojedinih zaposlenika javnog preduzeća.

Član 18

Prijavljivanje protivpravnog ponašanja

Ako bilo koje povezano lice dođe do saznanja o bilo kojoj informaciji za koju smatra da predstavlja dokaz o materijalnom kršenju zakona, pravilnika, smjernica ili propisa koji se odnose na javno preduzeće, to povezano lice dužno je ukazati na tu informaciju nadzornom odboru, skupštini, direktoru i drugim nadležnim organima.

3. Postupci (interna kontrola)

NAPOMENA: Ovaj dokument nije objavljen u cijelosti.